Jatkuvan oppimisen Suomi

Osaamisen tulevaisuuspaneeli

Matti Kajaste, OKM

Osaamisen tulevaisuuspaneeli

- Nimitetty syyskuussa 2017
- Toimii vaalikauden loppuun

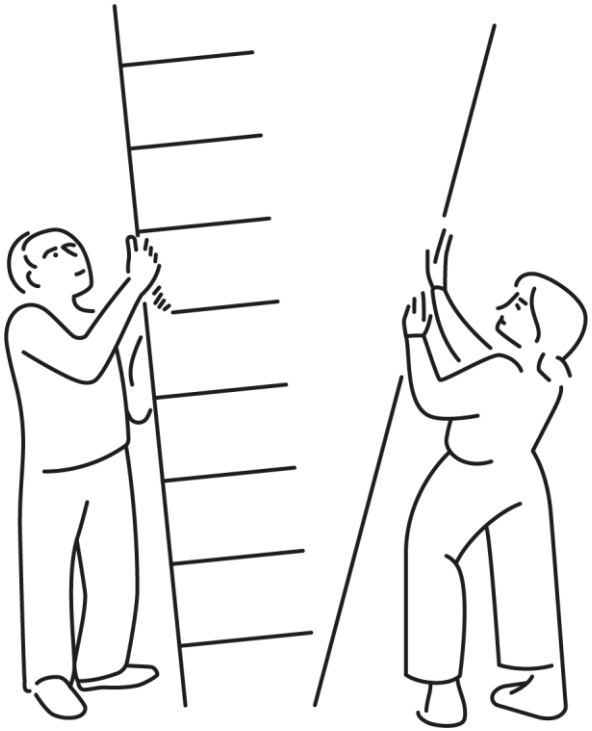

Mukana:

Puheenjohtaja:
Anne Brunila, Hanken

Jäsenet:
Cristina Andersson, AiRo-hanke
Olli-Pekka Heinonen, OPH
Martti Hetemäki, VM
Kaarle Hämeri, Helsingin yliopisto
Sanna Järvelä, Oulun yliopisto
Jari Kaivo-Oja, Turun yliopisto
Esko Kilpi, Esko Kilpi Oy
Paula Laine, Sitra
Anita Lehikoinen, OKM
Lauri Lyly, Tampereen kaupunki
Ilkka Paananen, Supercell
Petri Rouvinen, Etla
Riitta Salmelin, Aalto-yliopisto

Sihteerit:
Matti Kajaste, OKM
Kari Nyyssölä, OPH

Tehtävät

- Tarkastella uuden teknologian kehitystä ja vaikutuksia osaamistarpeisiin
- Ennakoida koulutuksen kehittämis- ja muutostarpeita ja tehdä niitä koskevia ehdotuksia
- Edistää teknologian kestävää hyödyntämistä koskevaa korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyötä
- Edistää teknologian yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevaa laajempaa yhteiskunnallista keskustelua.

Suomen tulevaisuus

rakentuu jatkuvalle oppimiselle

- Työn murroksen takana monia ajureita:
  - Digitalisaatio, tekoäly, robotisaatio, automatisaatio, arvojen ja asenteiden muutokset, elinkeinorakenteiden muutokset jne.
  - > Nopeasti muuttuva talous ja sirpaloituvat työurat
- Monenlaisia haasteita myös suomalaiselle yhteiskunnalle
- Uudenlainen osaaminen tarpeen ja sitä on pystyttävä tarjoamaan nykyistä joustavammin

Joustavasti uutta osaamista

- Näkyvissä on tilanne, jossa ihmisten on kouluttauduttava tai päivitettävä osaamistaa useaan otteeseen elämänsä aikana työelämän muuttuessa

- Ei koske vain tämän päivän lapsia ja nuoria, vaan kaikkia, nyt jo työelämässä toimivia.

Koulutusjärjestelmän reagoitava

- Kehitettävä lyhyellä aikavälillä monialaisia joustavia opintokokonaisuuksia, joista ihminen voi valita tarvitsemansa elämäntilanteesta riippumatta

- Erilaisia ammatillisten oppilaitosten, korkeakoulujen, vapaan sivistystyön tai yritysten tarjoamia koulutuspaketteja.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

- Murros aiheuttaa työnantajille ja koulutuksen järjestäjille kasvavia paineita oppia tunnistamaan ja tunnustamaan hankittu osaaminen

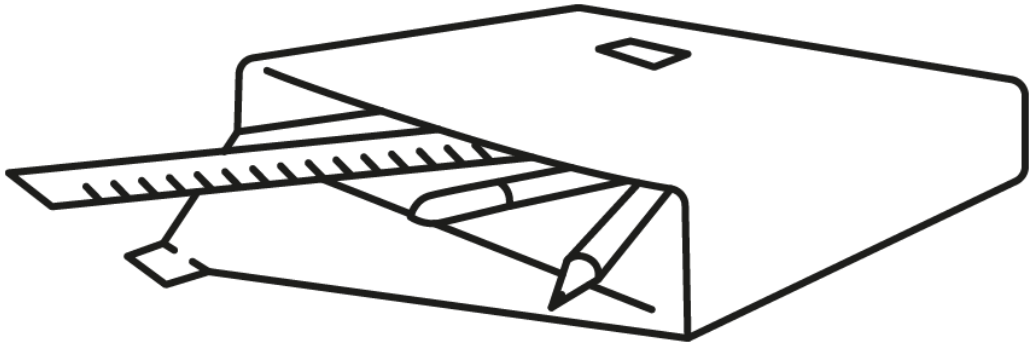

Ei vain koulutusjärjestelmä

- Osaamista ei hankita tyhjiössä.
- Sosiaaliturvaa, verotusta sekä työn ja oppimisen yhdistämisen puitteita on tarkasteltava uudessa valossa
- Myös yritysten ja kolmannen sektorin on otettava vahvempi rooli jatkuvan oppimisen mahdollistajana

Yksilöiden vastuu kasvaa

- Järjestelmä ei ratkaise kaikkea
- Myös yksilöiden on jatkossa otettava nykyistä vahvemmin oma vastuunsa osaamisen kehittämisestä ja päivittämisestä.

Eriarvoisuuden kasvu merkittävä uhka

- Polarisoituvassa maailmassa tuloerojen merkittävä kasvu voi lisätä eriarvoisuutta ja osattomuutta.

- Ne maat, jotka pystyvät ensin uudistamaan jatkuvan oppimisen rakenteensa, tulevat pärjäämään parhaiten työn murroksessa.

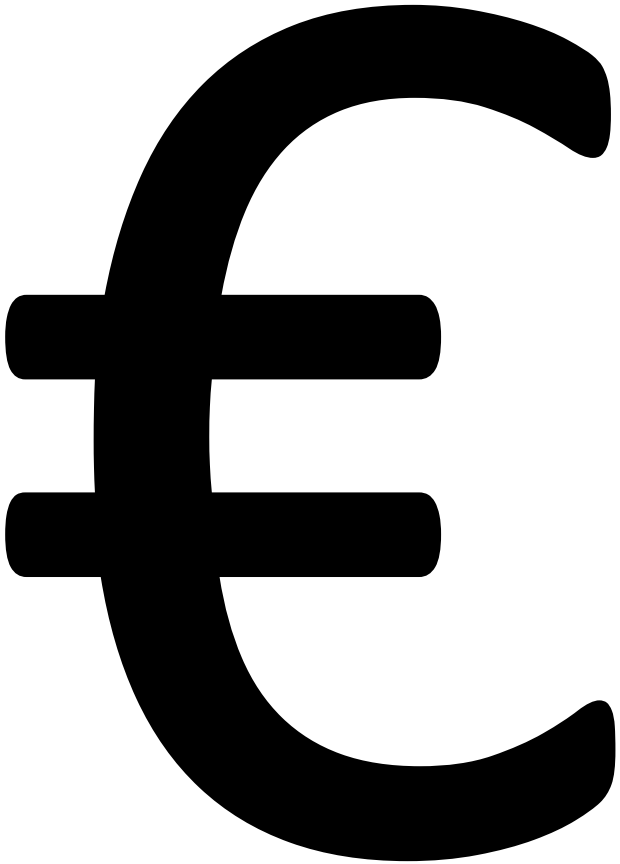

Sitra: Elinikäisen oppimisen rahavirrat

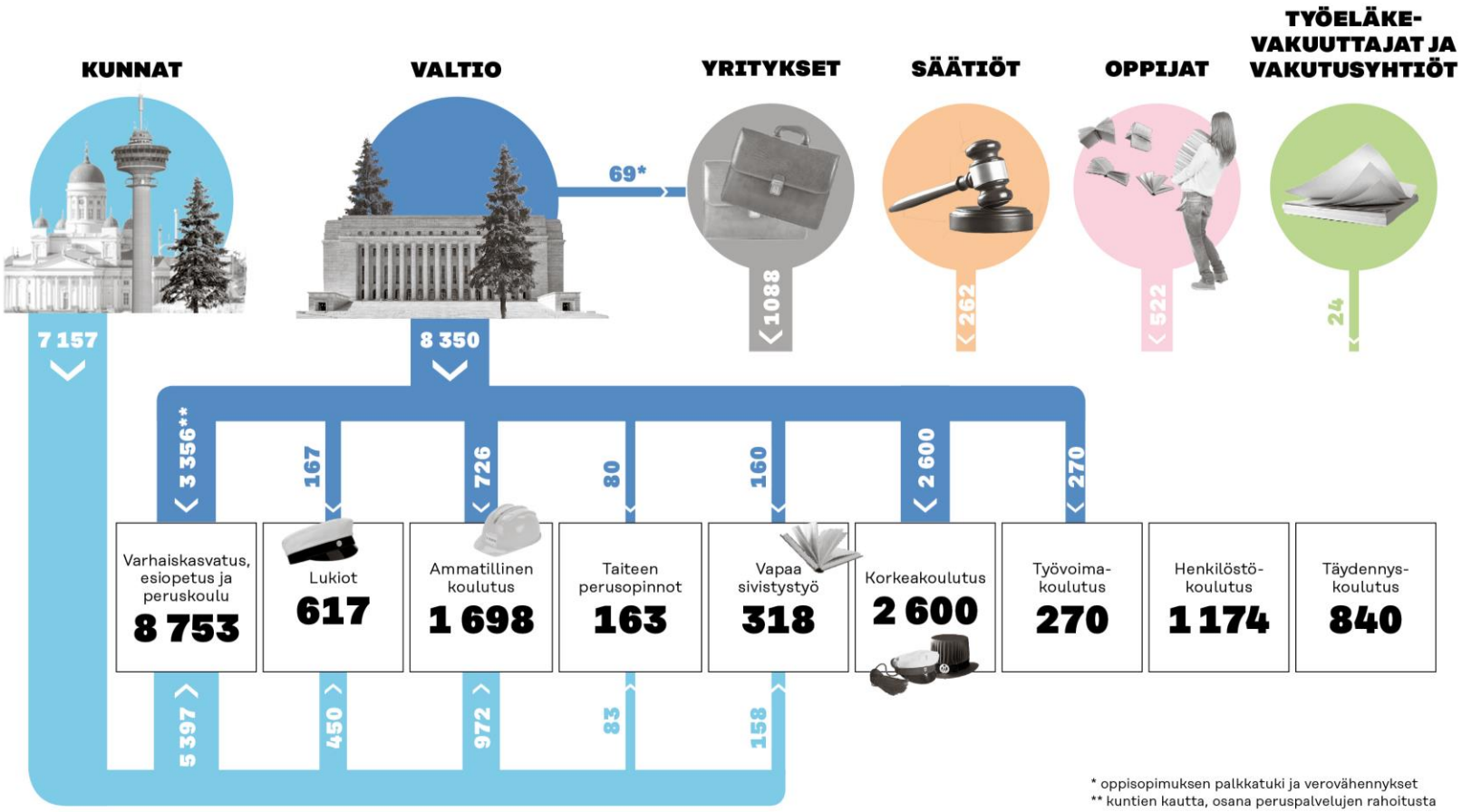

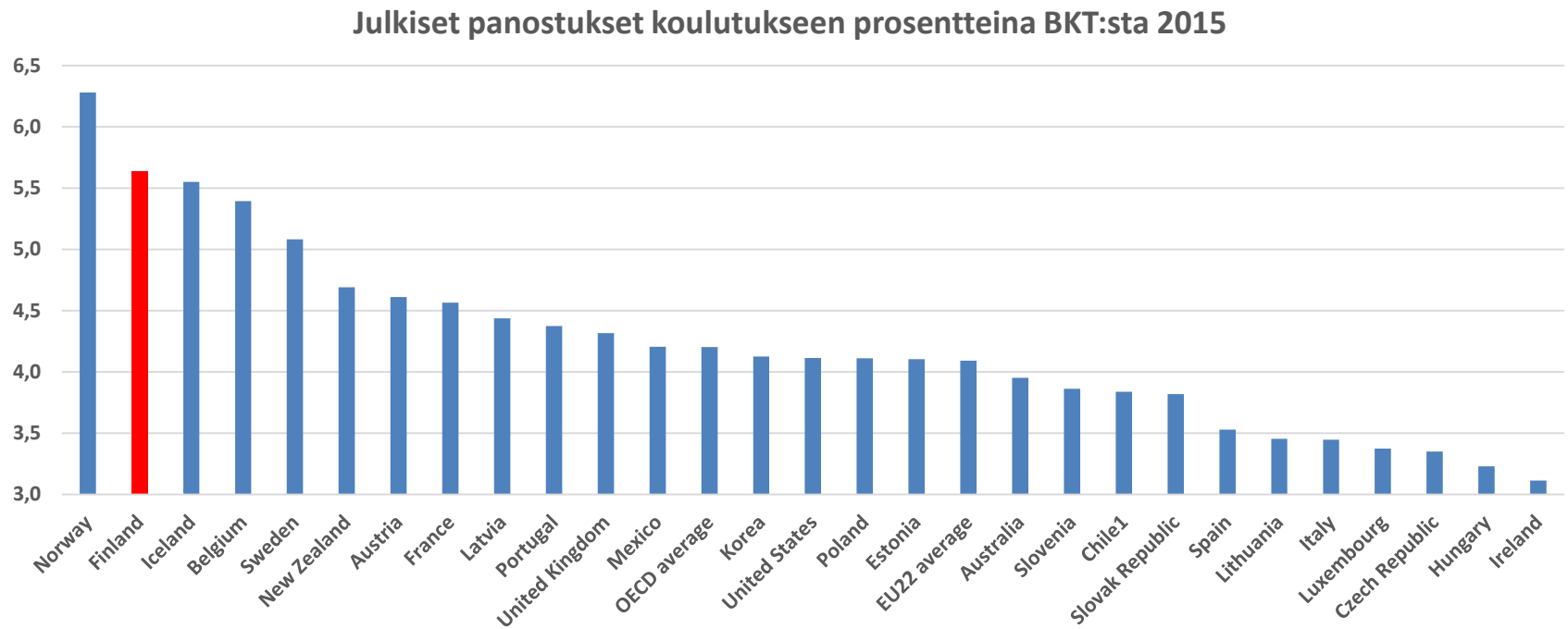

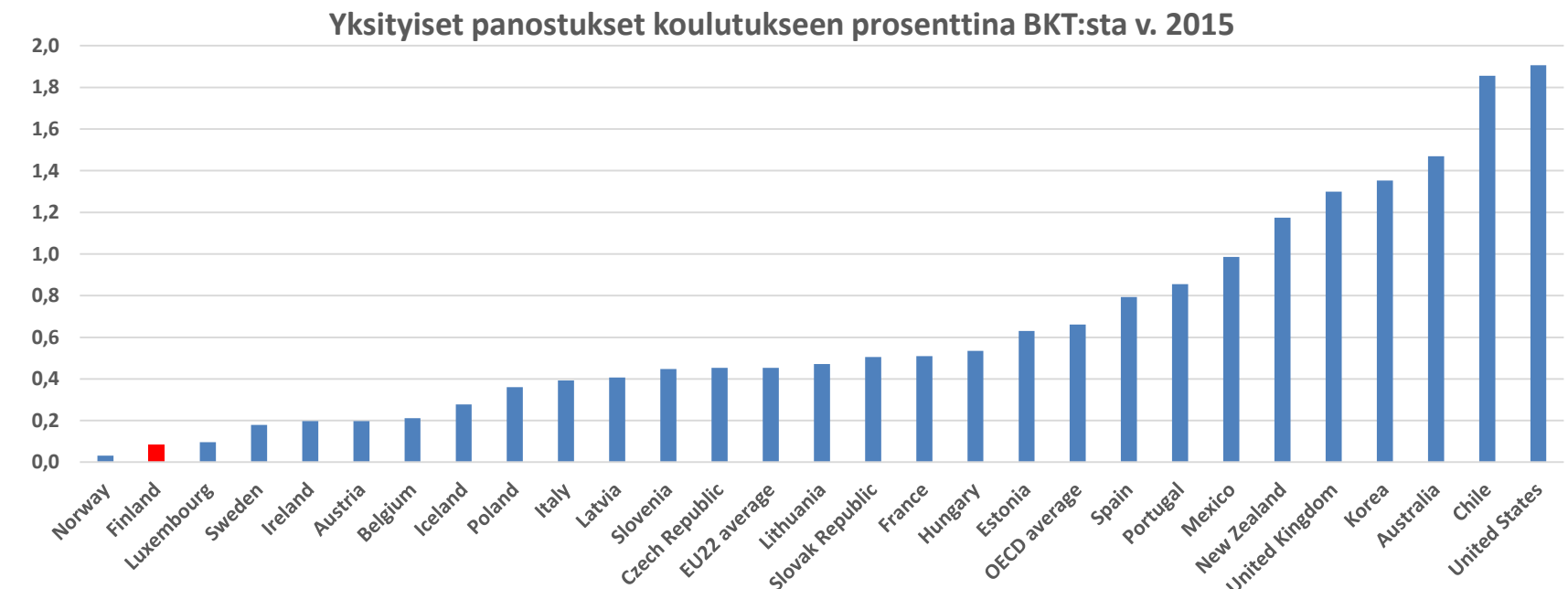

Lähde: OECD Education at glance 2018

Rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeet

- Rahoitusta kohdennettava huomattavasti nykyistä enemmän aikuisväestön jatkuvaan oppimiseen: julkinen rahoitus, yritykset, yksilöt
- Kehitettävä julkisen ja yksityisen sektorin yhteisrahoitusmalleja – joustavuus!
- Yliopistojen ja korkeakoulujen rahoitusmallissa huomioitava jatkuvan oppimisen resurssointi -> suuret volyymit
- Oppijoille aikuiskoulutuksen tuki yhden luukun periaatteella: opintoseteli, koulutustili

Teknologia mahdollistajana

- Digitaaliset oppimisalustat ja –ympäristöt tarjoavat mahdollisuuden oppia tehokkaasti ajasta ja paikasta riippumatta

- Mahdollisuus kouluttaa valtavia määriä ihmisiä suhteellisen edullisesti

➢ Ainoa realistinen tapa selvitä käynnissä olevasta valtavasta koulutushaasteesta

Digitaalinen osaamiskaksonen

- Käynnissä olevista digitaalisista koulutuksen ja osaamisen alustoista koottavissa digitaalinen kaksonen

- Online palvelualusta, jossa tiedot yksilön koulutuksesta, todennetusta osaamisesta, toiveista, koulutus- ja oppimismahdollisuuksista, työmarkkinoiden tarpeista
  - yksilöllinen online –neuvonta ja mentorointi

- Jo olemassa olevilla teknologioilla mahdollista aktivoida jatkuva oppiminen yksilötasolla

Mutta

- Digitaalisessa oppimisessa kyettävä ottamaan paremmin huomioon iäkkäät, matalasti koulutetut ja muut ryhmät
- Teknologian tukema oppiminen ei saa lisätä mahdollisuuksien epätasa-arvoa tai jättää jotain ryhmää ulkopuolelle

Vielä muutama seikka

- Verkossa tapahtuva oppiminen ei sovi kaikkeen koulutukseen ja kaikkiin tilanteisiin
- Vuorovaikutus- ja viestintätaidot jatkossa yhä vahvemmassa osassa

Valtavat tutkimukselliset mahdollisuudet

- Parhaimmillaan digitaaliset oppimisympäristöt voivat tuoda valtavasti dataa siitä kuinka ihmiset oppivat ja miten oppimisen strategiset taidot kehittyvät

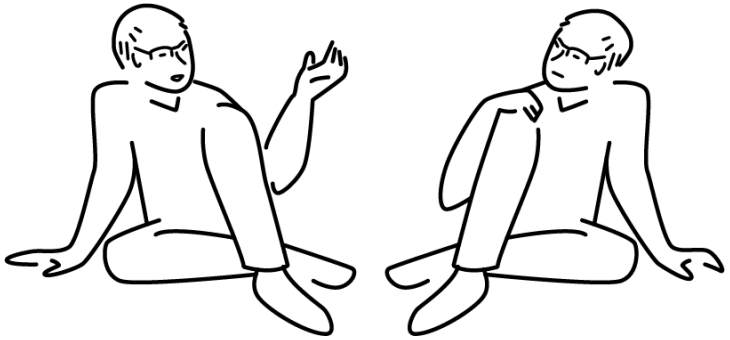

Selvityksiä aiheesta

- Sitra: Millä Rahalla? Katsaus elinikäisen oppimisen rahoitusvirtoihin
- Gaia: Transformation of work and its impact on education system (taitossa)
- Owal Group: Jatkuvan oppimisen rakenteet – kansainvälinen vertailu (valmistuu 2018 lopussa)

#osaamispaneeli